

כסוי הדם פרק ששי חולין

מא א ב ג מו"י פ"ד
מלכות שמיטה
ללכס יד יג טמג עשין
קד טו"ט י"ד סימן כה
טעף כג :

שחיבת כלי מחכות ור"ת והא מגדל למחיס הוא דתנן בפרק כל הללמים (ע"ו דף מג) רבי יוסי אומר שזוק וזורה לרוח אמרו לו אף היא נעשית זבל ובשל מחכות איירי דמיימי עלה קרא דעגל וי"ל דכ"ע אין מגדל למחיס אלא שמועיל לזבל ור"ת תירץ דע"י שרפה מגדל למחיס דהתם ע"י שרפה איירי לכל עבודה זרה תחלתה שרפה דומיא דעגל : **כר"ך** הצריך לפרט - פ"י בקונטרס לפי שיש לפרש הכלל בשני דרכים כמו בכלי או בדבר המתערב ובה הפרט ומפרשו וכן בסוף פרק שני דבכורות (דף יט) תימא מכלל שהוא צריך לפרט ומפרט שהוא צריך לכלל כיצד קדש לי כל צבור יכול אפילו יצאה נקבה לפניו זכר או זכר יכול אפילו יצאה נקבה לפניו דהוה ליה צבור לזכרים ת"ל פטר רחם אי פטר רחם יכול אפילו אחר יולא דופן ת"ל צבור והשאה זכר לאו פירוש הכלל הוא דכלל ופטר גמור הוא דצבור כלל זכר פטר ואין בכלל אלא מה שצברת אלא פרט לטור רחם הוא הוה מפרש כלל שיש לפרש כלל לכמה לדין צבור לכל הולדות או צבור לרחמים אע"פ שאינו צבור לולדות כגון שיהא דרך רחם אחר יולא דופן או צבור לזכרים אע"פ שיהא נקבה לפניו דרך הרחם בה הפרט דלא הוה צבור ביצאה נקבה לפניו אלא שיהא צבור לרחמים ולאכ"י דלית ליה התם צבור לצבור אחר לא הוה צבור עד שיהא צבור לכל הולדות מכ"מ צריך לפרט הוא דאי לאו פרט הוא אמרינא דאפילו יולא דופן חשיב צבור כיון דהוה צבור לולדות אע"ג דלא הוה צבור לרחמים ועוד נראה לפרש דלאכ"י צבור ופטר רחם תרווייהו כלל וכתווייהו פרט דתרווייהו אריבי להדדי ובכל אחד אחת מולא כלל הצריך לפרט ופרט הצריך לכלל שכל אחד סוחם דבר אחד ומפרט דבר אחד דצבור משמע אפילו יולא דופן ופטר רחם משמע ליה ופטר רחם משמע ליה אפילו יולא אחר יולא דופן וצבור והתם חשיב כלל ופרט גמור הכי וזין הכי והתא פרטא למעוטי וחסה נמי משמע בין כסוי כלי עפר כמה שירלה ופרטא משמע עפר דוקא ומה שחושבו צריך לפרט לאו אכפייט כלי דהך ברייתא קאי אלא אהא דדרשין לעיל (דף פג) מבעפ"ר צריך שיהא עפר למעלה ולמטה דמוכסו לא משמע למטה אלא למעלה ומשום הכי חשיב ליה צריך לפרט ובכורות לאו לפרש כלל הצריך לפרט אלא אלא לפרושי פרט הצריך לכלל כדקתני אע"ג דקתני מכלל שהוא צריך לכלל כילד דמשמע דאתא לפרושי צריך לפרט וזוהי מלמדה ליה צריך לפרט לכלל : **א"ר**א בדבר שזרעין בו ומלמיה - למעוטי עפר מדבר קתני דלא שמעינן ממחיה דלמחין גדלין בו מאלוהי אלא דמה שזרעין בו אינו מלמיה ח"ג אי ממתינתו ה"א דמוכסין בו כיון דהוה ממין המגדל למחיס ור"ת ומאי צריך רבי יוסי לרבנן בפרק כל הללמים (ע"ו דף מג) מואת תחלתה אהר עשיתם וגו' שאני התם דצמדד הוו דמה שזרעין בו אינו מלמיה וי"ל דשמה או כשבו שם ישראל היה מלמיה : **שוחק** דיגר זהב ומכסה - ולעיל דלמור אין מוכסין בשחיבת כלי מחכות ור"ת שאלו מחכות וזן מוכס דאיכרי עפר מגדל למחין כיון דאיכרי עפר מוכסין בו דאי הוה מגדל למחין לא צריך לטעמא דאיכרי עפר וכן אפר עליה ותתא ור"ת וכיון דעפר דקרא איירי אפילו בעפר דלא מגדל למחין אס כן יש לרבות ומוכסו אפילו הך דלא מגדלי למחין דאין למעטן מפרט דעפר וי"ל דעפר דקרא לא איירי אלא בכתם עפר דמגדל למחין ומרביא דוכסו מרבינן כל מיני דמגדל למחין או מידי דאיכרי עפר אע"ג דלא מגדל למחין ועפרות זהב ואפר עליה אלא בכתם עפר דלא הוה מרבינן ליה אי לאו רביא דוכסו והשאה ח"ג הא דאיבעיא לן בכוסה בפרק היה מביא (דף מו) אין שם עפר מוא שיתן אפר לב"ה דחשיבי ליה עפר לגבי כסוי ת"ס דלמור רבי יוחנן משום רבי ישמעאל בג' מקומות הלכה *שוקרת את המקרא בכסוי הסורה אמרה בעפר והלכה בכל דבר רבי ישמעאל פליג אברייתא דהכא דמפיק בכל דבר מוכסו ואיזהו אית ליה דהוה מהלכה וקאמר ואם איתא לתשוב נמי האי ואי משמעו עפר נפיק היכי קאמר ליחשוב נמי האי בין הנהו והלכה בכל דבר אלא דאי מוכסו נפיק לברייתא דהכא ולרבי ישמעאל מהלכה : **מצינו** אפר שקרוי עפר - ור"ת דהכא פליגי ב"ש ובפ"ק דבינה (דף צו) תנן ומדיה שאלו שחט שיחפור בדקר ויכסה שאפר כירה מוכן הוא ואומר ר"ת דאפר כירה שבה מן העלים מגדל למחין ולא דמי לאפר אכולין ומלמיה דלא מגדל למחין ורבינו שמואל מפרט דפריך אהא בגמרא *אפר כירה מואן דבר שמיא וקאמר *חסורי מחסרה והכי קתני ואפר עפר מוכן הוא ומלמיה דלא בלמיה נפשיה הוא ולא איתא ב"ש : **ונקרת** פיסולין - פירש בקונטרס עפר שמנקרים מן הרחיים ואין זה שחיבת אבנים דלא בברייתא לעיל חשיב לה שחיבת אבנים והאי הוסיפו קאי אברייתא דלעיל ולא אמתינתו מדלל חשיב הכא כל הגהו דחשיב בברייתא דלעיל :

נסורה - שמגרין נגרים במגירה פגומה וקוללים בה עלים והיא משרת כסורת דקה כעפר : **ח"ל וכסוי** - כפי עלמו כדרש מולא כתיב ושפך דמו ובעפר יכסו דהוה משמע עפר ולא דבר אחר ללא כתיב כסוי אלא לבתר עפר אכל השאה מדריש וכסוה בצנפי נפשיה : תורה אור **ושחיבת כלי מחכות** - דלא איכרי עפר : **סובין** - שהנפה קולטת : **מורסין** - קליפה היוצאת כשפותשים במכתשת : **לאחר שריבה כסוה ומיעט** - שכתב לך שני מקראות אחד לרבות ואחד למעט אמרת מעתה יש לך לומר כל הך דלעיל מין עפר נינהו מה עפר מיוחד שמגדל למחין אף כל שמגדל למחיס וכל הך קיים להו לרבנן שמגדלין למחין : **מידי אחרינא לא** - ואש"ג דמגדל למחין : **כלל הצריך לפרט** - דלא כגו ליה לכלל בלא פרטא דאי הוה כתיב וכסוה הוה משמע יפסה עליו את הכלי כדקתני רישא ור"ת צריך עפר להריות שאין כסוי זה אלא בדבר המתערב ובכלל בו כגון עפר ויולא בו וכי דייקני ליה בכלל ופרט היכא דכלל לא משמעו לא אלא בחד עניינא ומרבי מיני טורב והדר אחי פרט למעוטי כל מיני דכלל אכל הכא דמשמעו כלל צברי ענייני צ' כסויין שאין דומים זה לזה כגון כסוי דבר שלם כגון כלי וכסוי דבר דק כגון עפר תו לא אחי פרטא אלא לפרושי כסוי קמא דלאו צדבר שלם הוא ולאו למעוטי לגמרי : **כלל הצריך לפרט** - ללמוד כלל מן הפרט כדלמור (מו"ק דף כא) רבים לריבין לו תלמוד וצריך לו רבו (צ"מ דף נג) ודוגמתו שניט דבכורות (דף יט) מכלל הצריך לפרט כיצד קדש לי כל צבור יכול אפילו נקבה במשמע ת"ל זכר אי זכר יכול אפילו יצאה נקבה לפניו הוה ליה צבור לזכרים תלמוד לומר פטר רחם הרי פרט שהכלל צריך ללמוד **הימנו** : **אלא בדבר שזרעין בו ומלמיה** - למעוטי ארץ מליחה : **האי בורכא** - אינו עיקר לשון צור : **במדבר** - ארץ ליה שאינה מלמחת : **דינר וסב** - לקמיה ליף ועפרות זהב לו : שחיבת ארץ אבנים לא נא גרסינן : מעפר שקריפת התנחת : **הסחור** - פחמין כחושין : **נקרת פיסולין** - עפר שמנקרין מן הרחיים : **סורניך** - אורפימ"ט : **הנהא לכה** במנהו וז' דכלאו כסוי נמי הוה משתרי בשר אכל באשר פרה איכא הגהה שמשכרו מנוממתו דאי לאו אפר אין לטערה עולמית עפר כוסה מטיל שלם בין איש לאשה ונקתה ומרעה זרע : **אם**

[צנעות יב' חזנות סג']
ועין פ"ד דהכא ו"ל
הערוך ע"ד כ"ך ה' האי
בוכא פ"י בלומר דבר
בזות הוא וזכר הוא פי
שומר דבר זה

[ג' עפר וכו' כדכ"ף
וכדכ"ס והכי איתא סס
ה' מהך במדבר ואין לו
עפר לכסות שורף עליהו
ומכסה הים מהלך
במסוה ואין לו עפר
לכסות שוחק דיגרי וכו'
ומכסה]

[בילקוט רמ"ג א' איתא
עפר טיפה ואפר פרה
וגי"ס זו טיפה יפה
למחין מדעוטי]

[סס אי שקנת]

[ועין היטב תוספות
ב"ה ח' ד' ס' ק']

רבינו גרשום
משום דהוא כלל הצריך
לפרש כו' כדלמור דאי
לא כתב וכסוה בעפר
מאי הוה למיכתב אי
כתב ושפך את דמו
בעפר לא ידעינן מאי
קאמר : השורר פחמין
במין ונקרת פסולין
כדלמור פי שחובב אבנים
משער עפר אבנים דקאי
הורניך ורב :

[מלת חסורי מחסרה
ליהא סס בנייה]

כסוי הדם פרק ששי חולין

פמ

עין משפט
גר מצוה

מב א מיי"ט מ"ח מהלכות
שופר הלכה ג ועין
בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבב
מב עשין מד פוש"ט
א"ח ט"ו תקצ"ט ע"ג ג

מב ב מיי"ט מ"ח מהלכות
לולב הלכה א ועין
בבבבבבבבבבבבבבבבבבבבב
מב עשין מד פוש"ט
א"ח ט"ו תקצ"ט ע"ג ג

[בגמרא שלפניו א"תא
רב יהודה ורבי
סס שכתבו מוס' א"תא
כ"ח]

[בתגינה ג: פ"ש"י עגל
הרמ"ס]

[ג' אמר]

שיטה מקובצת
[א] ורבא אמר אפי' בעפר
שריפתו נמי מותר :

[ב] לקוט א"תא רבי
אלעזר]

הנהגות הב"ח
(6) חו"ט ד"ה והתניא
וכי' ולא מפליג בסגול
עבודת כוכבים נוסיה :

גליון הש"ס
במ' מחו"ט עין ר"ש
במח"ס פ' מולדות ט'
כג ונב"ל"ס סס :

יצא זה שמחוסר תלישה ט' - מאכן נראה לפסול גט שנכתב על הקלף וחמ"כ חתמו דהתם נמי דריש וכתב ונתן מי שמחוסר כתיבה ונמיה י"א כול' דטפי נראה חסור גט המחוסר לקלף גדול מחסור עפר לעיר הגדחת דחשיב הכא מחוסר תלישה וקם בפ"ג דגיטין (דף ס"א): כטוב באורך כל הלוקח :

והתניא תקע לא י"א נטל לא י"א - ה"ל לאחויי נטני' :

לולב הגזול (סוכה דף כ"ט): על אשרה ושל עיר הגדחת פסול אלא יחא ליה להביא רך ברייתא דקתני בה שופר ולולב ור"ח דפרק ראווה ז"ד (ר"ה דף ע"ח). אמר ר"ב שופר של עבודת כוכבים לא יתקע בו ולא תקע בו י"א וכן בפ' מלות חלילה (יבמות דף ק"ג): אמר רבא החוללת בסגול של עבודת כוכבים חלילה שפירא ולא אמרינן דמכתת שעוריה וי"ל דהכא דעבודת כוכבים של ישראל דאין לה ביטול אבל דעובד כוכבים דיש לה ביטול לא מכתת שעוריה וכי האי גוונא משני פרק לולב הגזול (סוכה דף ס"א) אהא דאמר רבא לולב של עבודת כוכבים א"ס נטל י"א ופריך דמכתת לולב של אשרה פסול ומשני באשרה דמשה ור"ח עבודת כוכבים דעובד כוכבים מצי אגבהה הויא דישחאל כדאמר בפרק כל הללמים (ע"ו דף ע"ב). גזירה דלמא מגביה לה והדר מבטל לה וי"ל כוון סגביה השופר והסגול על מנת שלא לקטותו דהא תנן במנעל שאין שלו חלילה שהיה ולולב איירי ב"ש"ט שני ובסוכה ה"ה מני לטני דמתניתין ב"ש"ט ראשון ולא היה לריך לאוקמה באשרה דמשה אלא משום דקתני אשרה דומיא לעיר הגדחת דאפי' ב"ש"ט השני ור"ח מפרש דכולו בעבודת כוכבים דעובד כוכבים וכלן קודם ביטול והתם לאחר ביטול ולאחר ביטול נמני לכתחלה לא יטול ולא יתקע ולא יחלוץ דמשה לענין מזה לפי שהיה עליה שם עבודת כוכבים אפי' א"ח"ל דשרי לכסות בעפר עבודת כוכבים לכתחלה כמו בשל עיר הגדחת לא דמי כיסוי חלילה דלענין כסוי לא חיישינן ממזוי דמזוי והא דמשני בסוכה באשרה דמשה ולא משני דעובד כוכבים וקודם ביטול משום דמי נקל' הלולב מן הדקל נבטל וצפרק מלות חלילה (יבמות ק"ג): דמפליג בין סגול של עבודת כוכבים לסגול של תקרובת עבודת כוכבים דאין לו ביטול ולא מפליג (6) בגמל עבודת כוכבים נוסיה בין אחר ביטול לקודם ביטול ויש לומר מילתא אגב אורחיה קא משמע לן דתקרובת עבודת כוכבים אינה בטלה עולמית והואו דראוהו ב"ד קשה טפי דמפליג התם רבא בין שופר של עבודת כוכבים לשל עיר הגדחת דבשל עבודת כוכבים גופיה היה יכול לתקל לפירוש רבינו סס בין אחר ביטול לקודם ביטול ומיהו על כרחך לריך לאוקמה לאחר ביטול כדברי ר"ח לספרים דגרסי רב יהודה דאין קודם ביטול

אם מחוט ועד שרוך - שלא ראה ליהנות מן הגזל: **שרוך** - רצועה: **חוט של הכלס** - ללילית: **רצועה של הפליין** - לקשור: **בשנלא רצועה של הפליין** - איכא הנאה דכתיב ויראו ממך: **אלו הפליין שברשת** - אות הן לכל כי שם ה' נקרא עליך: **מאי היא** - מאי הנאה איכא: **מה נשנתה הכלס** - תורה אור

שהזיקתה תורה ללילית: **ששכלה הכלס** - שהחלוץ מן היס הוא עולה אחת לשבעים שנה * ומרית דמו דומה לים וים אלו רואין עדומה לרקיע ורקיע וכפיר וספיר לכסא הכבוד דכתיב ותחת רגליו כמעשה לצנת הספיר והוא כעלם השמים אלמא שמים דומין לספיר וספיר הוא כסא הכבוד דכתיב מרחא אבן ספיר דמות כסא וכשהקב"ה מסתכל בכסא הכבוד שלו נוכח במזוה זו שהיא כנגד כל המזות: **הנאכל** - הגזול ואוכל קשה הוא לעשות טעובה: **כאפרכתס** - מרמזי' ח: **לא מרבכס** - לפי שאין אחס מרבין עלמכס אלא ממעטין לפיך חשק בכס כי אחס המעט ממעטין עלמכס בעטוה: **נמרוד** - מלך בבור הפלגה היה ולכך נקרא שמו * נמרוד שהמריד כל העולם במלכותו על הקב"ה: **מושג אלהים ישכתי** - טענה לו שבעה רקיעים של נחשת ועלה וישב עליהם: **מולה ארץ** - על זכות אותן שנחשבו לזלימה: **שכולם עלמו** - סוגר את פיו ודומה לו בצבורות (דף ע"ג): פיו צלום ורגליו מצולמות: **וספתה** - מי שגדרס חתהגלש' הכל הוא זרועות עולם: **האמנם אלהים** - אומנות יפה היא האילוס אכל לך דהיינו דברי תורה אורו תדברון: **מישימים** - כמישור ארץ חלקה שגוההגלש' לידם: **בעפר עיר הנדחת** - קט"ו: **אמר רבי הנהא** - והא איסורי הנאה ניעבו: דכתיב לא ידבק וגו' וכענין ב"מ אמר * אעלה על במתי עב לחיות מלך צור הגדחת כתיב: **עפר עפרה** - עפר רבא ואיתימא ר' יוחנן גדול שנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם דאילו באברהם כתיב ואנכי עפר ואפר ואילו במשה ואהרן כתיב ונחנו מה ואמר רבא ואיתימא ר' יוחנן אין העולם מתקיים אלא בשביל משה ואהרן כתיב הבא ונחנו מה וכתיב רבי חוליה ארץ על בלימה אמר רבי שנאמר תולה ארץ על שבולם מי שבולם את עצמו בשעת כריבה שאינו שנאמר * ומתחת ורועות עולם אמר רבי יצחק מאי דכתיב * האמנם אלא צדק תדברון מישרים תשפמו בני אדם מה אומנותו של אדם בעולם הזה ישים עצמו כאלם יכול אף לדברי תורה תלמוד לומר צדק תדברון יכול יגים דעתו ת"ל מישרים תשפמו בני אדם אמר רבי זעירא ואיתימא רבא בר ירמיה מכסין בעפר עיר הנדחת ואמאי איסורי הנאה הוא אמר זעירי לא נצרכה אלא לעפר עפרה דכתיב * ואת כל שללה תקבון אל תוך רחובה ושרפת מי שאינו מחוסר אלא קביצה ושרפה יצא זה שמוסר תלישה קביצה ושרפה ורבא אמר מצות לאו ליהנות ניתנו יתיב רבינא וקאמר לה שלם שמעת' בלומר את שמעת' דרבא - לולב ושופר שיעורא בענין ד' הלטר לולב בענין ד' שפוחו ורופר כדו שפוחו ויראה שפח לבאן וספח לבאן

[מנחות ע"ד]
ברכות ו. [מ] ממחוט לכו
טעה י. [ג] מילה ע"ג

פוסק ש"ס מנחות ע"ג:

[ע"ז ע"ג]

רבינו גרשום

כאפרכתס זו היא קשה
מנוקבת ש על ג בני
הרחיים שמבטלת כל
החיים שמבטאין לפחור
וכתיב תולה ארץ על
בלימה כלומר דבר שרוא
כאין . שבויה עצמו
כלומר ששחק . ת"ל
מישרים תשפמו בני
אדם כלומר לענין תורה
שרוא מישרים תשפמו
צריכה שלא תניסו
דעתכם עליה . אלא
לעפר עפרה כו' קרקע
שנשרפה עיר הנדחת
עליה יצא זה שמוסר
תלישה כלומר שאין
חשוק עיר הנדחת רבא
אמר מצות לא ליהנות
ניתנו כלומר לא תיבא
דמעפר עפרה מכסין
אלא מעפרה ממש כמכסין
דפצוה אין חשוק הנאה'
יתיב רבינא וקאמר לה
למא שמעת' בלומר את
שמעת' דרבא . לולב
ושופר שיעורא בענין ד'
הלטר לולב בענין ד'
שפוחו ורופר כדו
שפוחו ויראה שפח
לבאן וספח לבאן

דכריס ל'ג
התלס מ'ג

דכריס י'ג

ר"ס כ"ח

סוכה דף ס"א: ע"ש סיטק

הא רב יהודה אית ליה התם דבשופר של גלמים לא י"א משום דמלות ליהנות ניתנו אף נראה דרבא גרסינן ולא רב יהודה דהא מפרש התם עממא דבשופר של עיר הגדחת לא י"א משום דכתיב מכתת שעוריה ולרב יהודה הוה ליה לומר משום דמלות ליהנות ניתנו:

גיד הנשה פרק שביעי חולין

צ

עין משפט
גד כצוה

א מ"א מ"ב מ"ג מ"ד מ"ה מ"ו מ"ז מ"ח מ"ט ס' ס"א ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ס"י ס"יא ס"יב ס"יג ס"יד ס"טו ס"טז ס"יז ס"יח ס"יט ס"כ ס"כא ס"כב ס"כג ס"כד ס"כה ס"כו ס"כז ס"כח ס"כט ס"ל ס"לא ס"לב ס"לג ס"לד ס"לה ס"לו ס"לז ס"לח ס"לט ס"ס ס"סא ס"סב ס"סג ס"סד ס"סה ס"סו ס"סז ס"סח ס"סט ס"סז ס"סח ס"סט

אלמא איסור מוקדשין קדים. דמשעה שטולד הוא קדוש ועדיין לא טולד הגיד דהא חזינן דלינייה עובר קודמת לנייה גיד : ומשנינן **אע"ג דאיסור מוקדשים קדים אחי איסור גיד ומייל**. הואיל ואיסור חמור הוא שטובה צבני נח כדקתני מתניתין (לקמן 97 ב) והלא לבני נח נאסר גיד הנשה : **ופרכינן מאן שמעת ליה הא פברא**. דעובא צבני נח רבי יהודה בשליה במתני' (סג) **והאיכא דרישא דמתניתין דלא כרבי יהודה**. דקתני בירך של ימין ושל שמאל ואילו רבי יהודה שמעין ליה לקמן דלמך אינו טוב אלא כחמור : **סכיל לה כושיה כחדא**. דעובא צבני נח : **ופליגי עליה כחדא**. דעובא צבני יריבות : **אימור דשמעתיה לרבי יהודה**. דלמך דמסו חומריה גדיד דעבא צבני נח חייב נמי לאיסור אחרינא : **בטמאה**. שמעת ליה דחייב איסור גיד וחייב לאיסור טמאה דאע"ג דלאיסור טמאה ממני אמה ואיסור גיד אינו עד שזולד דהא רבי יהודה אין טבא בשליל קאמרי במתניתין אפיט הכי חייב גיד אטמאה מסו לאיסור טמאה לאו בטמאה הוא ואיסור גיד חמור סקן עובא צבני נח : **קדשים דאיסור כרה**. שגל יד קדשים צא ליד כרה כגון אכלו בטמאה או פגול וטמא : **מי שמעת ליה**. דחייב גיד עלייה :

[לקמן 97 ב]

[במסו 97 ב] קדי. ממתו פג. כיוסוח כג. ממוסו יל. כה. מה. מל. [א]

אלמא איסור מוקדשין קדים. אומר ר"ת מסו דמתלה הכל הוא צבנ וסכר עלמו מתקשה אחרי כן ומתלבן ונעשה גיד א' ובקונטרס פ' לקמן דמתלה כשהגיד טולד אינו על הכף ולא חייב עד שיבא ויתקשה על גיד חל על איסור מוקדשים על איסור אכר מן החי ללא חמיר כמוקדשים חייב ועוד דלוי אפשר לאיסור גיד להיות בענין אחר ועוד דלוי איסור אכר מן החי חל עד שזולד דלמך בסוף פרקין (לקמן 97 ב). כגון שנטרפה עס וילתא רובה דאיסור טרפה ואיסור אכר מן החי חייב בהדי הדדי :

והא מתניתין ללא כרבי יהודה דקתני טבא בשל ימין ס'. ה"מ למימר מדקתני טבא בשליל ופליגי ר' יהודה אלא רישא דמלמא נקט : **קדשים** דאיסור כרה מי שמעת ליה. משמע דאפיט בשלמים ולאחר זריקה דשכי אף לזרים צבני למימר דלא חייב כלל איסור גיד וברי בשליה אע"ג דלאחר זריקה פקע איסור קדשים מדלא אשכחן דחייב אלא במבכרת ותימה כיון דהשחא ליכא איסור קדשים אע"ג דיכול לבא לידו איסור כרה כגון אם אוכלו בטמאה הגוף אחרי לא יחול איסור גיד דלוי כלאו איסור חל על איסור כחדא כפרק ארבעה חזין (בימות 43). דלמחא אהא מתלא חלו קאלי בו' ו"ל כיון דמחייב לא חייב איסור גיד דליכא איסור מוקדשין דיכול לבא לידו כרה על ידי פיגול וטמא וכו' לא חייב איסור גיד לאחר שחיטה וזריקה דבעינן שיחול מחייב איסור גיד דומיא דיעקב שנטה ל' גידו מחייב וחי' ונימא מנו דלחוסף איסור גיד לבני נח איסופק נמי לישראל ו"ל דהא דלאכר לבני נח הייט דוקא לבני יעקב דקודם מתן תורה איקרו בני נח ואשילו נאכר מתחלה לכל אומות העולם הא אמר בפ' ארבעה מיסות (סנהדרין 97 א). כל מטה שהאמרה לבני נח ולא נשנית בצבני ישראל האמרה ולא לבני נח וא"כ לאחר מקותורה שרו לכולהו לבני ישראל וחי' ונימא מיגו דליחוסף איסור גיד לבנו דלאכר להעלותו איסופק נמי להיוטו איסור אכילה מחוברין יעלו : **הבא** במבכרת עסקינן דכרה קדוש. ובהדי הדדי קאחו וקמ"ל דלא מבטל איסור קדשים חמור איסור גיד הקל מלחול עמו וחי' והא איסור גיד לרבי יוחנן קדים דלמך (לעיל 97 עה). הלש חלב מכן תשעה חי דחלבו כחלב בהמה והדר אהא איסור מוקדשין דחמיר וחייב עליה וחי' לרבי יוחנן מוקדשין טהנין בניד מצבי ליה ונראה דל' יוחנן לא חייב איסור גיד ואיסור חלב עד שילא לתמן ממע אמו ללויט העולם וכן משמע דבסוף פירקין (לקמן 97 ב). קאמרי רבי יוחנן גופיה כשנטרפה עס וילתא רובה דאיסור אכר ואיסור חלב ואיסור טרפה בהדי הדדי קאחו אלמא דליכא איסור חל במעני אמו :

פרשו ירדו רבי הוא דמתי' ס'. תימה אחרי מייתי קר ברייתא קמייתא ונראה דזי לאו ברייתא קמייתא הח"ל דרבנן סברי שיש לרבות כל מה שטולד לרבות ואפיט פשוט דליסורא וליה לן למעוטי אלא פוקטס שיהא סוף העלאה ורבי סבר דרבייה ומשועתא איה לן לאוקומי בהתקת העלאה ולא ממעט סבר כן אלא דבר אחר דהייט פשוט דליסורא חלב במבכרת דליסורא ופשוט דהיסורא יעלו ולהכי מייתי ברייתא קמייתא דגידים דהיסורא נמי כשפשוט ירדו דומיא דעלמות דהיסורא ועל כרחק רבי הוא אלמא לא מרבי רבי כל מה שטולד להרבות אלא ממעטין דליסורא אפיט במחברין :

אלה הכה במבכרת עסקינן. דלאיקרא קדוש ולו אלא כרהם צבילתו והאשמעינן טמא דין דין דאע"ג דלוי גיד טבא בשאר מוקדשים דהא איסוריהו מוקדשים קדים כדלמך דלינייה עובר קודמת וכו' לא אחי איסור גיד וחייב אפיט הכי י' מוקדשים שהגיד טבא בשל כגון כבוד מזה כפסך אי' עובא צבני לאיסור גיד קודם וכו' לא פקע וחי' אין טבא בשליל כרבייהו בהדי הדדי אמו : **ואיבעינא אימא בולדות קדשים**. והאשמעינן טמא דין דלא קדש במעני אמן אלא בהייטן צבילתו הילך איסור גיד עובא ככולן מסו דליחוסף קדים דעבא בשליל וכו' לא פקע דלא תימא במעני אמן קדשים ואיסור מוקדשין אכריו בנידין וכו' לא אחי איסור גיד ומייל להכי נקט בהוייתן מסו ליטמא דקרא דלינינן מיניה קדוש ולדות קדשים בפ"ג דכורות (97 ד) ר' קר דקדשין אלו תמורות אשר יהיו לך אלו הולדות : **הנאכלים**. תמא' והאס' ושלמים : **שאין נאכלין**. עולה : **להלקותו**. לך אס' אכלו : **להעלותו**. כדלמך ונקמן דלא יחלב המזבח : **ליטמא אחרינא כלאו להללו כלאו להעלותו**. מאן דלמך אין עובא צבנו לאחלו קאמרי שאינו מלווה להללו מן הידן ומאן דלמך עובא צבנו להעלותו קאמרי דלאכר להעלותו צבני עמלו אס' פירש מן הידן : **רב נתמן ברי לטק אמר להללו פליגי**. דמ"ד עובא קצבר מנה להללו ולליטמא קמא אחרתו פליגי מ"ד עובא קצבר להעלותו נמי אסור עמי הידן כדפליגי רבי ורבנן לקמן דלרבי שרי כדמוקי לקמן אליבא דרבי כי אינטיקין קרא למשיך גיד הנשה במחבר ורבנן אסור דבעינן מן המוסר לישאל : **סכל**. רבייה הוא : **אפילו פרושו**. מן הכשר הגד גידין בנידין המותרין קאמרי דומיא דעלמות : **ומאן שמעת ליה כו'**. כולמך רבך מחתינה' לאו דברי הכל הוא אלא רבי אחי פליגי רבנן עליה וכדתינא בו' ומשונתיהיה שמעין דלרבי גיד הנשה מותר ולרבנן אסור כדמפריש ואלי : **ומה אני מקיים הכשר והדם**. ולא גידין : **בפוקטין**. מעל האור אשקלג"ש : **מידי דהוי אראש של עולה**. דלרין שקריבט שלם כדכתיב (ויקרא 6) והא הראש והכרי עולמות הרבה י' :

הנהגות מהר"ב
רשבורג
[א] תוס' ד"ס אלמא וכו' ובקונטרס פ' לקמן ר"ב פ"ח רש"י יוסף לקמן 97 ד' ע"כ דג"ה דע דהש"ל לעיל 97 ו' וכו' כגון ש' דלא ידע א"ס מקום פריש' הוה יעש"ל 97 ק"ב עמוד ד' :

רבינו גרשום
דאע"ג דאיסור מוקדשין קדים אחי איסור גיד חייב שכן איסור גיד צבני נח : **ופליגי עליה כחדא** דרביא פבר אינו טוב אלא בירך של ימין ושל שמאל : **כחדא** דרביא פבר בין ביטין כיון בשמאל : **איסור השמעת ליה ל' יורה** בפסחה כו' . כלומר דהוא אסר במתני' איסור גיד עובא צבני נח על איסור גיד חל על איסור טמאה דאיסור לאו כלומר פוסחה איסור לאו תמא ואיסור קל דהא לפ' איסור גיד עליו . בקדשים דאיסור כרה מי שמעת ליה דאיסור גיד חל על איסור קדשים דחמור : **אלא בעלמא** כדלמך דאיסור גיד חל על כלומר דאינו קדוש אלא בשעת דהיינו בצאתו מן הרחם י' עליו גיד בהרדיו קאמרי וזבובות אימא לעולם בלדות קדשים כלומר וחי פורה והא לא אחי איסור גיד וחייב לאיסור קדשים סבר דחייב לאיסור קדשים בהוייתו (לקמן 97 ב) ולא בפשוט אמן אלא בשעת דהיינו לעולם ותימא בשעת דהיינו בברייתא דרבי יודן וקדושה ביה וחי קאמרי : **לא שנו** אלא קדשים דאכלין בגיד הנשה נראה בהן אכלו קדשים שאין נאכלין

גיד הנשה נראה בהן : כגון הלקות כו' . כלומר מה דאמרי' אין גיד הנשה נראה בהן להלקותו מי ששחטו רבין שאין ראוי לאכילה אין חייב מלקות אבל איסורא עבר אבל להעלותו ע"ג המזבח להקטירו גיד הנשה נראה בהן דאין מקטירין אותו : רב נתמן בר יצחק אמר להעלותו פליגי . כלומר אפי' להעלותו פליגי דאמר אין גיד הנשה נראה בהן מעלין אותו להקטיר : **יכול אפי' פרושו** . כלומר יכול אפי' נישלו מן הבשר : ח"ל ועשית עולותיך הבשר והדם . כלומר הבשר אין אבל גידים ועצמות לא : **הא מה אני מקיים ועשית עולותיך וחי' בפוקטין** . כלומר לאברים ופרדים שנתעללו ע"ג המזבח דאוקן אותה מחור אבל עיכולי גידים ועצמות אי אחת מחור :

הנהגות מהר"ב
רשבורג
[א] תוס' ד"ס אלמא וכו' ובקונטרס פ' לקמן ר"ב פ"ח רש"י יוסף לקמן 97 ד' ע"כ דג"ה דע דהש"ל לעיל 97 ו' וכו' כגון ש' דלא ידע א"ס מקום פריש' הוה יעש"ל 97 ק"ב עמוד ד' :

הנהגות מהר"ב
רשבורג
[א] תוס' ד"ס אלמא וכו' ובקונטרס פ' לקמן ר"ב פ"ח רש"י יוסף לקמן 97 ד' ע"כ דג"ה דע דהש"ל לעיל 97 ו' וכו' כגון ש' דלא ידע א"ס מקום פריש' הוה יעש"ל 97 ק"ב עמוד ד' :